Gemeente Aalsmeer

‘OP WEG NAAR EEN MODERNE EN TOEKOMSTBESTENDIGE BIBLIOTHEEK’

Een nieuwe bibliotheekvisie voor de gemeente Aalsmeer

“If libraries aren’t about books, what are they about?” - David Lankes

Willem Kikkert
wethouder

Voorwoord

In een tijdperk waarin digitale technologie en instant toegang tot informatie steeds meer de norm worden, staan bibliotheken voor de uitdaging én de kans om hun rol in de samenleving opnieuw te definiëren. Deze visie op bibliotheken en het gebruik ervan is een uitnodiging om samen na te denken over de toekomst van deze waardevolle instellingen, die al eeuwenlang kennis, cultuur en gemeenschap ondersteunen.

Bibliotheken zijn meer dan slechts bewaarplaatsen van boeken; zij zijn levendige centra van leren, creativiteit en innovatie. Ze bieden een veilige en inclusieve ruimte voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociale status. In een wereld waar informatie overvloedig en soms overweldigend is, fungeren bibliotheken als gidsen, die ons helpen navigeren door het digitale landschap en betrouwbare bronnen te vinden.

De uitdaging ligt in het balanceren van traditionele waarden met moderne eisen. Het behouden van een uitgebreide collectie fysieke boeken blijft essentieel, terwijl de integratie van digitale middelen en technologieën nieuwe mogelijkheden biedt om kennis en cultuur te delen.

Daarnaast krijgen we vanaf 2025 een zorgplicht waarin moet worden voorzien. Bibliotheken hebben hierin een belangrijke functie en de vraag naar bibliotheekdiensten neemt hierdoor toe. Binnen deze nieuwe verantwoordelijkheid van bibliotheken moeten we ons afvragen of we voldoende aansluiten op de kerntaken van de bibliotheek en de maatschappelijke vraagstukken.

Wat willen we als gemeente bereiken voor onze inwoners? Welk aanbod van de bibliotheek - ook in samenwerking met anderen - is nodig? Wat is de opbrengst van dat aanbod voor de gemeente en haar inwoners? Hoe moet de ruimte van de bibliotheek eruitzien, zowel voor boeken als voor activiteiten? Welke verbeteringen kunnen worden aangebracht in de bibliotheek van de toekomst in De Oude Veiling en in de aanstaande bibliotheekvoorziening in Kudelstaart?

Met de bibliotheekvisie ‘Op weg naar een moderne en toekomstbestendige bibliotheek’ krijgen we inzicht in en bieden we kaders voor een toekomstbestendige bibliotheek voor heel Aalsmeer én Kudelstaart. Samen kunnen we ervoor zorgen dat bibliotheken een baken van kennis, verbinding en inclusiviteit blijven, nu en in de toekomst.

Inhoudsopgave

H1 De bibliotheek in een breder perspectief 4

H2 Landelijke kaders, maatschappelijke opgaven en trends 6

H3 De Bibliotheek Amstelland 9

H4 Opdracht aan de bibliotheek 12

H5 Toekomstperspectief 16

H6 Hoe evalueren we de bibliotheek? 18

H7 Financiën 20

Bijlage 1: Toelichting persona's 21

Bijlage 2: SPUK middelen 22

1 De bibliotheek in een breder perspectief

Deze visie op de bibliotheek voor de gemeente Aalsmeer is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de Bibliotheek Amstelland, die ook de gemeenten Amstelveen en Uithoorn bedient. De visie speelt in op bredere trends in de bibliotheeksector, waarbij de bibliotheek een steeds belangrijkere sociale en maatschappelijke rol in het dagelijks leven speelt. Om relevant te blijven en ondersteuning te bieden in onze huidige digitale informatiesamenleving, moet de bibliotheek voortdurend vernieuwen. Ook wordt de bibliotheek steeds meer het centrale punt waar bewoners samen komen.

De gemeente Aalsmeer staat voor diverse sociaal-maatschappelijke uitdagingen, zoals huisvesting, duurzaamheid, armoede, eenzaamheid, gezondheidszorg en werkgelegenheid. Met een groeiende bevolking streeft de gemeente naar gelijke kansen voor iedereen en zet zich in voor voorzieningen die bijdragen aan een gezond en gelukkig leven. Deze mensgerichte ambitie is vastgelegd in de Strategienota Sociaal Domein 2024-2027 - 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken'. De veranderende verantwoordelijkheden van de overheid en de lokale behoeften vragen om een vernieuwde rol van de bibliotheek.

ZORGPLICHT 2025

Op de lange termijn beschouwt de Rijksoverheid het waarborgen van de bereikbaarheid van fysieke bibliotheken als een belangrijk aandachtspunt. Daarom krijgen gemeenten vanaf 1 januari 2025 een zorgplicht voor bibliotheken en hun functies. Gemeenten en provincies worden verplicht om een lokale bibliotheek of een provinciale ondersteuningsinstelling te hebben. Vanaf dat moment ontvangen gemeenten structureel extra financiering van het Rijk voor een zogenoemde 'toekomstbestendige bibliotheekvoorziening'. Het doel is een landelijk dekkend netwerk van fysieke bibliotheken en het versterken van de online bibliotheekfunctie. Bibliotheken en provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's) kunnen, samen met hun gemeenten en provincies, plannen maken voor het herstellen, versterken en toekomstbestendig maken van bibliotheekvoorzieningen. Het ministerie ziet een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening als een goed bereikbare openbare bibliotheek die een breed scala aan maatschappelijke functies biedt, wat van groot belang is voor de lokale gemeenschap.

Bibliotheken moeten zichzelf heruitvinden en samenwerking met partners speelt hierbij een cruciale rol. De toenemende vraag naar bibliotheekdiensten vereist specialistische kennis, waardoor de bibliotheek steeds meer fungeert als een 'tussenportaal' waar iedereen terecht kan. Het ontwikkelen van een doordachte toekomstvisie kan de bibliotheek een sterkere rol geven in de Aalsmeerse samenleving en de samenwerking met diverse professionele partijen en de gemeente versterken.

Als gemeente moeten we ons afvragen of we voldoende aansluiten op de kerntaken van de bibliotheek en de maatschappelijke vraagstukken. Wat willen we als gemeente bereiken voor onze inwoners? Welk aanbod van de bibliotheek – ook in samenwerking met anderen – is nodig? Wat is de opbrengst van dat aanbod voor de gemeente en haar inwoners? Hoe moet de ruimte van de bibliotheek eruitzien, zowel voor boeken als voor activiteiten? Welke verbeteringen kunnen worden aangebracht in de bibliotheek van de toekomst in De Oude Veiling en in de aanstaande bibliotheekvoorziening in Kudelstaart?

Deze visie biedt een raamwerk voor maatschappelijke veranderingen, geeft inzicht in trends binnen het bibliotheekwezen en benadrukt de culturele en maatschappelijke waarde die de gemeente nastreeft tot 2030. Of zoals Staatssecretaris Fleur Gräper (Cultuur en Media) de rol van de bibliotheek van de toekomst verwoordt: “Bibliotheken zijn belangrijke plekken om te leren, te lezen, te ontmoeten. Iedereen kan er terecht voor een boek, het bekijken van een tentoonstelling, het volgen van een taalles of gewoon voor een kop koffie. Het is een plek waar kennis, verhalen en andere perspectieven binnen handbereik liggen. Daarom is het belangrijk dat de bibliotheek voor iedereen bereikbaar is.” (Rijksoverheid.nl).

TOT 2030

Dit document biedt niet alleen inzicht in de wettelijke kaders, maar sluit ook aan bij onze wensen en nieuwe ontwikkelingen binnen onze gemeente tot 2030. Waarom 2030? Omdat bibliotheken voortdurend moeten meebewegen met veranderingen in de samenleving, is het essentieel om te investeren in een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening met duurzame inzet van partners. Landelijke initiatieven zoals Nieuw Leren, Nieuw Leiderschap, Nieuw Participeren en Nieuw Delen bieden inzichten en handvatten voor een werkwijze die past bij de bibliotheek van de toekomst, waarop onze lokale visie voor het bibliotheekwerk in onze gemeente kan aansluiten. Als brede instelling kan de bibliotheek een platform zijn voor nieuwe, geïntegreerde culturele, maatschappelijke en educatieve voorzieningen en initiatieven in de gemeente. Hiermee sluit de bibliotheek naadloos aan op de strategische ambitie van Aalsmeer en vervult ze een belangrijke rol.

Het is belangrijk dat de gemeente als voornaamste financier met het Rijk het gesprek met de bibliotheek voert en vervolgens ook afspraken maakt over wat voor bibliotheek als organisatie zou moeten zijn en wat de context is waarin wordt geopereerd. Met deze bibliotheekvisie leggen we de kaders vast voor een langere periode. Voor tussentijdse acties is het altijd mogelijk om de komende jaren een (nieuw) uitvoeringsprogramma te overwegen, omdat dit flexibel en dynamisch is en kan inspelen op tussentijdse trends en ontwikkelingen.

WAT VINDEN WE BELANGRIJK?

1. Het voortzetten van de samenwerking met Bibliotheek Amstelland met de nadruk op vernieuwing, maatschappelijk betrokkenheid en als centrale plek van samenkomst.
2. Het investeren in toekomstbestendige bibliotheekvoorzieningen en het daarbij gebruikmaken van landelijke initiatieven en gelden.
3. Het zorgdragen voor een goed bereikbare fysieke en versterkte online bibliotheek in zowel De Oude Veiling als Kudelstaart.
4. Het vergroten van samenwerking van de bibliotheek met diverse partners.
5. Het maken van afspraken met de bibliotheek aan de hand van een flexibel uitvoeringsprogramma.

2 Landelijke kaders, maatschappelijke opgaven en trends

"De Bibliotheek is de plek waar ik me thuis voel. Het is de enige plek waar echt iedereen naar toe kan. Het is een plek zonder politiek. Iedereen, elke leeftijd, achtergrond, nationaliteit is welkom."
- Daan, bibliotheekbezoeker

In de klassieke bibliotheek wordt deze taak hoofdzakelijk ingevuld door het uitlenen van boeken en het aanbieden van lees-, studie- en werkplekken. In 2015 is er een nieuwe wet voor bibliotheekwerk gekomen, de Wsob (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen). Deze wet regelt de verantwoordelijkheden van gemeenten, provincies en het Rijk. Samen zorgen zij voor een sluitend netwerk van bibliotheken. Deze 'bibliotheekwet' bevat een algemeen kader en beschrijft de verantwoordelijkheden op landelijk, provinciaal en lokaal niveau. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de instandhouding van bibliotheken, de landelijke kaders en de 5 kernfuncties. Deze staan in artikel 5 van de Wsob:

Openbare bibliotheken omvatten in ieder geval de volgende functies, die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. Organiseren van ontmoeting en debat; en
5. Laten kennis maken met kunst en cultuur.

Bron: Bibliotheeknetwerk

'ROBUUSTE' LOKALE BIBLIOTHEEK

Om een maatschappelijke rol te vervullen heb je een zogenoemde robuuste bibliotheek nodig. Een omschrijving van de robuuste bibliotheek die aansluit op het kabinetsbeleid is een toekomstbestendige bibliotheek die maatschappelijk relevant is. Het is een organisatie die voldoende wendbaar kan reageren op de behoeften van het publiek, de wensen van subsidiegevers en ontwikkelingen op technologisch gebied.

Voormalig staatssecretaris voor Cultuur en Media (OCW) in het kabinet-Rutte IV, Gunay Uslu, vertaalt het begrip robuuste bibliotheek als 'een goed bereikbare openbare bibliotheek die de breedte aan maatschappelijke bibliotheek functies aanbiedt en daarmee van belang is voor de lokale gemeenschap. Het is een fysieke plek met een relevante digitale aanwezigheid en een robuuste bestuurlijke en financiële verankering.'

Het uitgangspunt van de Wsob is dat alle inwoners van Nederland binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige openbare bibliotheek (dat is nog lang niet overal het geval). Tegen deze achtergrond heeft het voormalig kabinet het besluit genomen om te streven naar een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in elke gemeente. Dit houdt o.a. in dat de bibliotheek bijdraagt aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken.

Deze maatschappelijk opgaven zijn:

- Geletterde samenleving: bijdragen aan het voorkomen van taal- en leesachterstanden en het bestrijden van laaggeletterdheid.
- Informatiesamenleving: zorgen dat mensen digitaal mee kunnen blijven doen.
- Leven lang ontwikkelen: mensen de kans bieden om zich permanent te blijven ontwikkelen door workshops, cursussen, lezingen en meer.

Enkele voorbeelden die horen bij deze maatschappelijke opgaven zijn onder andere:

- Leesbevordering in het algemeen en met een accent op jonge kinderen van 0-6 jaar
- Een aanbod gericht op digitale inclusie, met o.a. het belastingspreekuur en een uitbouw van IDO's (Informatiepunt Digitale Overheid)
- Het leren en ontwikkelen, denk hierbij aan het verminderen en/of voorkomen van laaggeletterdheid
- Het ondersteunen bij digitale basisvaardigheden
- Het versterken van mediawijsheid van 0-6 jaar
- De ontwikkeling van 21e-eeuwse vaardigheden van 0-12 en 12-18 jaar.

VOORWAARDEN

Om de gewenste maatschappelijke effecten te kunnen halen, is de nabijheid van een bibliotheekvoorziening dus een noodzakelijke randvoorwaarde. Ondersteuning van laaggeletterden, cursussen in het omgaan met je DigiD, ondersteuning bij de belastingaangifte, leesprogramma's bij consultatiebureaus: deze diensten of activiteiten komen het best uit de verf als ze dicht bij de doelgroep worden aangeboden. Een belangrijke graadmeter van een robuuste bibliotheek is of de organisatie er in slaagt om met haar aanbod maatschappelijke impact te bewerkstelligen. De mate waarin bibliotheken erin slagen de doelgroepen te bereiken. Om dit te realiseren is een netwerkagenda opgesteld voor bestuurders, beleidsmakers van bibliotheekorganisaties en Provinciale Ondersteuningsinstellingen (POI).

TRENDS

De landelijke statistieken van de Bibliotheek laten een duidelijke trend zien, namelijk een afname van het aantal volwassen leden en een stijging van het aantal bezoekers. Hieruit blijkt dat de functie van een bibliotheek verandert. Aan de hand van programma's en initiatieven wordt er veel aandacht besteed aan essentiële onderwerpen zoals lezen, digitale vaardigheden en informatievaardigheden.

Ook veranderen Bibliotheken steeds meer in de richting van drukbezochte ontmoetingsplekken, zogenoemde 'third places'[1] naast thuis en werk of school. Vanuit landelijk perspectief worden bibliotheken (steeds meer) erkend als waardevolle partners voor educatieve en maatschappelijke organisaties.

De trends die volgens Probiblio de toekomstvisie van de bibliotheek beïnvloeden zijn:

- Ontlezing: er is een algemene afname van lezen, vooral van lange teksten. Het vermogen om langere teksten te lezen en het plezier in lezen zijn cruciaal voor concentratie, inlevingsvermogen en wereldbeeld. Hoewel de opkomst van e-boeken, luisterboeken en podcasts dit deels compenseert, blijft de uitleen van fysieke boeken dalen, vooral in Nederland vergeleken met de rest van Europa.
- Digitalisering: onze samenleving verschuift steeds meer naar online platforms, een trend die door COVID-19 nog verder is versneld. Technologieën zoals internet, kunstmatige intelligentie, robotica en spraak gestuurde systemen zullen onze toekomst sterk beïnvloeden. Informatie en verhalen worden steeds vaker gedeeld via beelden en gesproken woord, terwijl het belang van geschreven teksten afneemt.
- Kansenongelijkheid: de kloof tussen verschillende groepen, zoals arm en rijk, digitaal vaardig en niet-vaardig, geletterd en ongeletterd, en sociaal geïntegreerd en eenzaam, wordt steeds groter. Recent onderzoek toont aan dat deze ongelijkheid al begint in de vroege kinderjaren, waar woordenschat, zelfvertrouwen en karakter worden gevormd.
- Leven lang ontwikkelen: een maatschappelijke veranderingen gaan steeds sneller. Om bij te blijven op zowel professioneel als sociaal gebied wordt permanente persoonlijke ontwikkeling steeds belangrijker, vooral gezien de vergrijzing van de samenleving.
- Beleving, gemak en sociale ontmoeting: In een steeds dominantere online samenleving verlangen mensen ook naar echt persoonlijk

1 Probiblio omschrijft een third place als een plek waar je, naast woning en werkplek, komt om te ontspannen, zoals ook in een park of een café. Een bibliotheek die nieuwsgierig maakt, in een gebouw dat uitnodigt, waar mensen werken die gastvrij en deskundig zijn.

contact en offline ontmoetingen.
- Duurzaamheid: gelukkig groeit de aandacht voor milieu, sociale ontwikkeling en verantwoord ondernemen. De moderne bibliotheek kan fungeren als een motor voor een geïnspireerde, geïnformeerde, betrokken en vaardige samenleving, waar gelijke kansen en duurzaam samenleven centraal staan.

Concreet betekent dit dat nieuwe ontwikkelingen belangrijk zijn in de (digitale) dienstverlening van bibliotheken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan (extra) servicepunten op andere locaties, zoals in bestaande buurtcentra, onderwijsvoorzieningen of andere lokale gebouwen. Hierdoor wordt de leefbaarheid in een gemeente vergroot en worden ontmoetingen en daarmee verbindingen gestimuleerd. Om dit te kunnen realiseren moeten bibliotheken actief samenwerken met andere organisaties en is een visie vanuit de gemeente die dit ondersteund essentieel. Ondertussen blijft het boekenaanbod ook bestaan en is hiervoor de juiste huisvesting nodig die duurzaam is in de toekomst.

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) legt de kerntaken van bibliotheken vast: kennis en informatie, educatie, leesbevordering, ontmoeting en cultuur. Een ‘robuuste’ bibliotheek is toekomstbestendig en maatschappelijk relevant, met een goede fysieke en digitale aanwezigheid. Bibliotheekprogramma’s richten zich op lezen, digitale inclusie en levenslang leren. Trends zoals digitalisering en kansenongelijkheid beïnvloeden de rol van bibliotheken als ontmoetingsplekken en educatieve centra. Samenwerking met gemeenten en andere partners is essentieel voor duurzame dienstverlening en culturele bijdragen aan de samenleving.

3 De Bibliotheek Amstelland

De Bibliotheek Amstelland bedient drie gemeenten en is gevestigd in Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn. De gecombineerde bevolking van Uithoorn, Aalsmeer en Amstelveen bedraagt ongeveer 150.000 inwoners. Hoewel elke gemeente haar eigen identiteit heeft en behoudt, maken ze ook deel uit van de grotere metropoolregio Amsterdam. Ongeveer 33.000 inwoners van Aalsmeer wonen verspreid over een uitgestrekt gebied, met een concentratie rond het centrum, Aalsmeer-Oost en Kudelstaart.

Aalsmeer heeft de afgelopen decennia een enigszins gematigde bevolkingsgroei doorgemaakt. De bevolking is geleidelijk toegenomen door enerzijds natuurlijke aanwas als migratie, mede dankzij de nabijheid van Amsterdam en de aantrekkelijkheid van Aalsmeer als woonplaats. De groei is niet explosief geweest, wat heeft bijgedragen aan het behouden van het dorpskarakter en de groene omgeving. De gemeente heeft ingezet op duurzame ontwikkeling en het verbeteren van de leefbaarheid om de groei op een verantwoorde manier te ondersteunen. De bevolkingsopbouw van Aalsmeer is divers. Enkele kenmerken van de bevolkingsopbouw zijn:

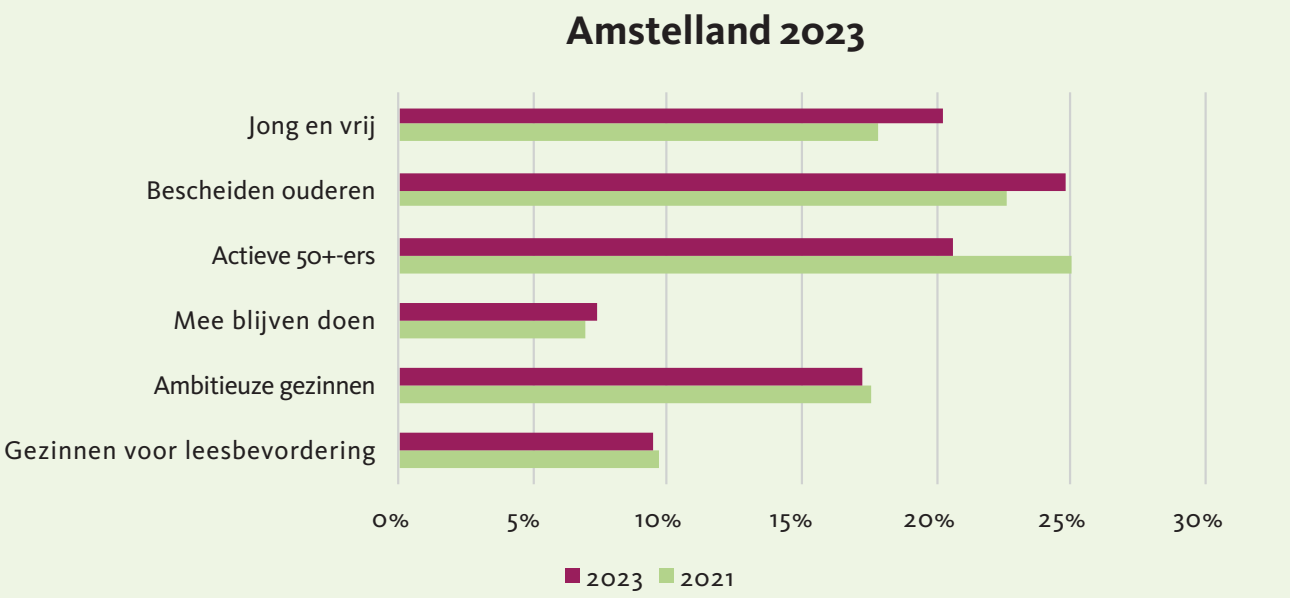
1. Leeftijdsverdeling: er is sprake van een evenwichtige verdeling tussen verschillende leeftijdsgroepen, met een groot aandeel van gezinnen met kinderen, werkende volwassenen, en een groeiend aantal ouderen door de vergrijzing. De gemeente heeft voorzieningen die zijn aangepast aan deze diverse leeftijdsgroepen, zoals scholen, sportfaciliteiten en zorginstellingen.
2. Gezinsstructuur: er is een groot aantal huishoudens met kinderen, wat bijdraagt aan een relatief jonge bevolking in vergelijking met landelijke cijfers. Ook alleenstaanden en oudere echtparen vormen een aanzienlijk deel van de bevolking.
3. Etnische diversiteit: Aalsmeer kent een gemengde etnische samenstelling, hoewel het grootste deel van de bevolking van Nederlandse afkomst is. De internationale invloeden zijn deels te danken aan de nabijheid van Schiphol en de sterke tuinbouwsector die internationale arbeidskrachten aantrekt.
4. Werkgelegenheid en opleiding: de gemeente heeft een relatief hoog opleidingsniveau en werkgelegenheid in diverse sectoren zoals de sierteelt, logistiek, en dienstensector. Veel inwoners werken in de regio Amsterdam, wat bijdraagt aan een dynamische en welvarende gemeenschap.

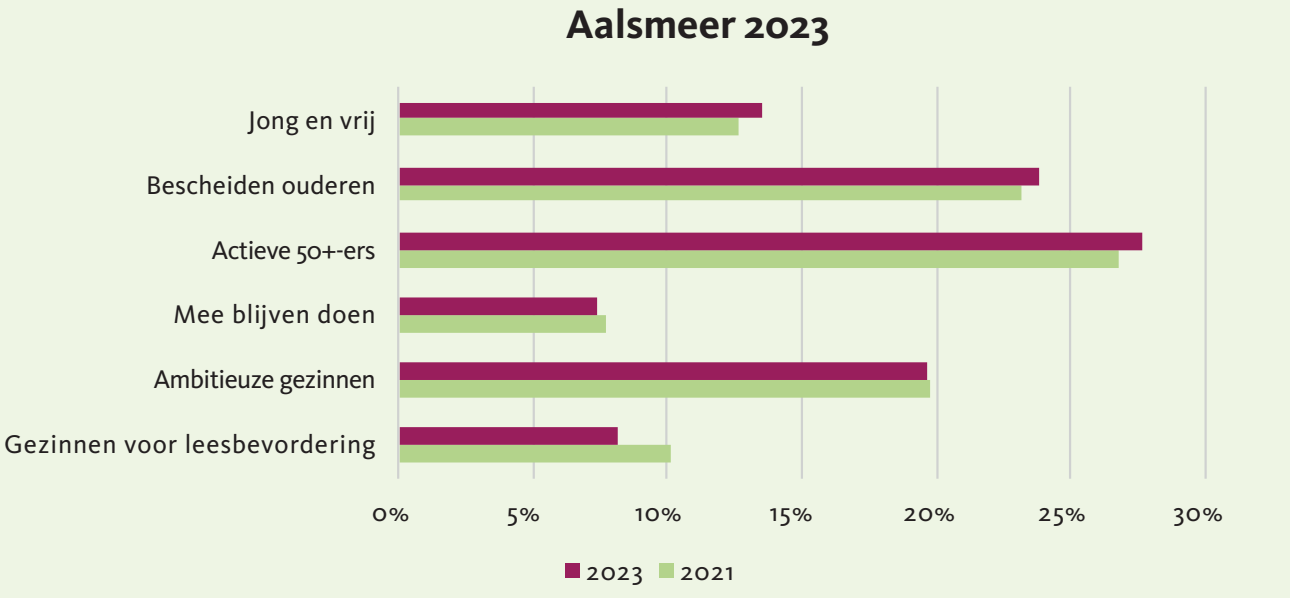
Ondanks de landelijke trend van een afname in het aantal bezoekers, vertoont de situatie in Aalsmeer een stabiel ledenaantal van 6.000 en een groeiend aantal bezoekers van (anno 2023) 80.000 per jaar. Het leesplezier bij kinderen in Aalsmeer en Kudelstaart komt zelf iets boven het landelijk gemiddelde uit. Vergeleken met de rest van het werkgebied van de bibliotheek Amstelland, telt Aalsmeer veel gezinnen. Het culturele klimaat wordt gekenmerkt door een levendig verenigingsleven.

> *“Ik hou ervan om tussen boeken te zijn, het maakt me rustig.”*
> - Eva, bibliotheekbezoeker

Bibliotheek Amstelland wil als ‘moderne bibliotheek’ aansluiten op de lokale maatschappelijke thematiek zoals verwoord in de Strategie nota Sociaal Domein en de landelijke netwerkagenda. Met het begrip moderne bibliotheek geeft ze aan dat ze wendbaar, flexibel en actief is en participeert op het gebied van digitalisering, inclusie en diversiteit in haar werkwijze en aanbod.

WHIZE DOELGROEPEN ANALYSE PROBIBLIO

Kijk voor een toelichting op de Whize doelgroepen in bijlage 1.

VESTIGING AALSMEER

De bibliotheek in Aalsmeer bevindt zich in De Oude Veiling. De vernieuwde Oude Veiling heeft mede gestimuleerd door de bibliotheek, de ambitie om uit te groeien tot de huiskamer voor alle inwoners van Aalsmeer met volop ruimte voor culturele en maatschappelijke activiteiten. In De Oude Veiling zitten op dit moment de volgende huurders: Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA), Participe, Vluchtelingenwerk, de Bibliotheek Amstelland (dBA), Cultuurpunt (CPA) en restaurant De Oude Veiling (RDOV) en bieden in gezamenlijkheid ruimte voor ontmoeting, ontwikkeling, inspiratie, educatie en ontspanning.

VESTIGING KUDELSTAART

Kudelstaart is een buurt met veel kinderen, die verder weg wonen van de huidige vestiging van de bibliotheek. Het voornaamste doel van de gemeente is het verminderen van kansenongelijkheid op het gebied van taal en digitale vaardigheden. Daarbij heeft Aalsmeer speciale aandacht voor de behoeften van de jongere generatie. Daarom heeft de gemeente bij het Rijk extra middelen aangevraagd (en gekregen) om een pilot te doen met een tijdelijke (mobiele) vestiging van de bibliotheek in Kudelstaart. Dit om de toegankelijkheid en zichtbaarheid te vergroten, waarbij de nadruk ligt op de inzet van duurzame materialen die relatief eenvoudig verplaatsbaar zijn. Doel is een betere bereikbaarheid voor (jeugd)leden en het stimuleren van meer leesplezier. Ook wordt er aandacht besteed aan activiteiten zoals lezen in combinatie met sport, of het organiseren van literaire activiteiten. Op dit moment investeert de gemeente al samen met het primair onderwijs in Kudelstaart in initiatieven zoals de 'de Bibliotheek op school' (dBos).

> *"De bibliotheek heeft altijd een plek gehad in ons gezin. Ik was vroeger al een boekenwurm en was altijd in de bibliotheek te vinden. Toen mijn kinderen klein waren nam ik ze mee, ik heb ze altijd voorgelezen. En nu gaat m'n dochter naar de bieb om er te studeren."*
> - Kate, bibliotheekbezoeker

De gemeente start aan de hand van een pilot met een tijdelijke bibliotheekvestiging ingegeven door behoefte en de afstand tot de bieb in De Oude Veiling. Op deze manier kan De Bibliotheek Amstelland, in samenwerking met diverse partners, gedurende een bepaalde periode onderzoeken of een tijdelijke plek in Kudelstaart ook werkelijk aansluit. De hoofdvestiging in Aalsmeer blijft de plek voor verdere verdieping. Succesvolle initiatieven in Aalsmeer zijn onder andere de Babybieb met Muziek, Boekstart en de Schrijversparade.

Kanttekening: Aalsmeer zou in plaats van een tijdelijke/verplaatsbare vestiging in Kudelstaart ook kunnen kiezen voor een volledige bibliotheekvesting in deze dorpskern. Op dit moment ligt het vestigen van een volledige bibliotheekvesting om meerdere redenen niet voor de hand. Zo spelen er bijvoorbeeld ontwikkelingen rond het centrum van Kudelstaart. Daarnaast zal het oprichten van een volledige vestiging in Kudelstaart mogelijk direct effect hebben op het gebruik van de vestiging in de Oude Veiling (afname gebruik), wat tot inefficiëntie leidt.[2]

In Aalsmeer blijft het ledenaantal stabiel op 6.000, met jaarlijks 80.000 bezoekers, vooral gezinnen. De bibliotheek richt zich op lokale maatschappelijke thema's en is flexibel en inclusief als moderne bibliotheek. De vestiging in De Oude Veiling bevordert cultuur en sociale activiteiten. In Kudelstaart start een pilot met een mobiele bibliotheek om leesplezier te stimuleren en digitale vaardigheden te verbeteren, met bijzondere aandacht voor de jeugd.

2 Ook zijn de kosten van een volledige bibliotheek vestiging in Kudelstaart structureel zo'n € 150.000 - € 180.000 extra en worden deze niet gedekt vanuit het Rijk. Het creëren van een passende, meer mobiele en minder kostbare oplossing voor Kudelstaart ligt daarom voor de hand. Dit kan gerealiseerd worden met SPUK middelen.

4 Opdracht aan de bibliotheek

Hoe verbinden we nu landelijke trends en lokale ambities met de agenda van de gemeente Aalsmeer?

De legitimiteit van de bibliotheek wordt bepaald door de maatschappelijke waarde die ze heeft voor de inwoners in haar gemeente. In de Nota 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken' - strategienota Sociaal Domein 2024-2027 anticipeert de gemeente op maatschappelijke veranderingen door het formuleren van drie belangrijke speerpunten binnen het sociaal domein, namelijk:

- Het vergemakkelijken van een gezond en gelukkig leven (via ontmoeting, sport, kunst en cultuur).
- Het vergroten van kansengelijkheid (door een inclusieve samenleving te bevorderen).
- Het bevorderen van bestaanszekerheid (door ondersteuning te bieden aan inwoners zonder werk en/of inkomen).

In relatie tot de bibliotheekvisie is de ambitie 'Leren en verbinden door kunst en cultuur' van belang, waarbij de gemeente de deelname aan kunst en cultuur stimuleert door middel van integratie met het onderwijs en het ondersteunen en versterken van amateurkunst/ verenigingen (cultuureducatie en actieve cultuurparticipatie). Dit zijn activiteiten die als basisvoorzieningen beschouwd worden voor alle inwoners.
De Bibliotheek in Aalsmeer en Cultuurpunt Aalsmeer hebben een samenwerking gericht op het bevorderen van cultuur, educatie, en gemeenschapsvorming binnen de gemeente. Enkele voorbeelden zijn:

1. Ze organiseren samen culturele en educatieve evenementen zoals lezingen, workshops, tentoonstellingen, en voorstellingen. Deze activiteiten zijn gericht op verschillende doelgroepen, van kinderen en jongeren tot volwassenen en ouderen.
2. Beide instellingen werken samen aan educatieve projecten, zoals leesbevordering, taalondersteuning, en digitale geletterdheid. De bibliotheek biedt ruimte en middelen voor cursussen en trainingen die door Cultuurpunt worden ontwikkeld of ondersteund.
3. De bibliotheek fungeert vaak als een fysieke locatie waar Cultuurpunt zijn activiteiten kan uitvoeren. Dit maakt de bibliotheek een centrale ontmoetingsplaats voor culturele en educatieve uitwisseling binnen de gemeenschap.
4. Door hun samenwerking dragen de bibliotheek en Cultuurpunt bij aan het versterken van de sociale cohesie in Aalsmeer. Ze bieden een platform voor inwoners om samen te komen, kennis te delen, en deel te nemen aan culturele activiteiten.

DE OPDRACHT AAN DE BIBLIOTHEEK

De gemeente ziet de bibliotheek als meer dan een plek waar boeken worden uitgeleend; het is een aanjager van het maatschappelijke debat, een dynamische plek waar mensen samenkomen, leren, ontdekken en zich ontwikkelen. De gemeente heeft daarmee een inclusieve bibliotheek voor ogen die een centrale rol vervult in het bevorderen van lezen, kennisdeling, cultuurparticipatie en digitale inclusie binnen onze gemeenschap. Met de bibliotheek als partner op het gebied van kunst, cultuur en digitale vaardigheden, geeft de bibliotheek in belangrijke mate uitvoering aan de opgaven van de gemeente. De opdracht aan bibliotheek Amstelland is in feite om op basis van de beschreven gemeentelijke maatschappelijke uitdagingen een aantal doelen te bereiken voor haar inwoners.

Deze doelen kunnen we verdelen in vier pijlers, namelijk:

1. Toegang tot kennis en informatie: we willen dat de bibliotheek een breed scala aan bronnen en materialen aanbiedt, zowel in fysieke als digitale vorm, die voldoen aan de diverse interesses en behoeften van onze gemeenschap. Dit omvat niet alleen boeken, maar ook e-boeken, audioboeken, tijdschriften, en toegang tot online databanken en digitale leerplatforms.
2. Cultuur en gemeenschap: onze bibliotheek fungeert als een bruisend cultureel centrum waar mensen van alle leeftijden en achtergronden samenkomen om kunst, cultuur en literatuur te ervaren. De Bibliotheek Aalsmeer speelt ook een actieve rol in het adresseren van maatschappelijke kwesties zoals eenzaamheid, inclusie, en dementie. Door samen te werken met lokale zorginstellingen en experts, kan de bibliotheek gerichte ondersteuning en activiteiten bieden die aansluiten bij de behoeften van mensen met dementie en hun families
3. Educatie en een leven lang leren: we willen dat de bibliotheek een stimulerende leeromgeving creëert waar mensen van alle leeftijden en vaardigheidsniveaus worden aangemoedigd om te leren en te groeien. Ze biedt programma's en activiteiten aan die gericht zijn op leesbevordering, mediawijsheid, digitale vaardigheden, taalondersteuning en persoonlijke ontwikkeling.
4. Digitale inclusie: de bibliotheek draagt bij aan het verminderen van de digitale kloof tussen inwoners die wel of juist helemaal niet digitaal onderlegd zijn. Dit doet ze door toegang te bieden tot moderne technologieën en digitale hulpmiddelen. Dit doet ze onder meer door het bieden van trainingen en ondersteuning aan om inwoners te helpen bij het vergroten van hun digitale vaardigheden en zelfvertrouwen, waardoor ze volledig kunnen deelnemen aan de digitale samenleving.

Met deze pijlers streven we samen naar een levendige en moderne bibliotheek die het welzijn en de ontwikkeling van alle inwoners van Aalsmeer en ook op termijn in Kudelstaart bevordert, waarbij nauw wordt samengewerkt met lokale partners en belanghebbenden om onze gemeenschap te versterken en te verrijken. De samenwerking tussen openbare bibliotheken en organisaties uit zorg, onderwijs, welzijn en cultuur zal bijna altijd draaien om de persoonlijke ontwikkeling van mensen en de verbetering van de maatschappelijke omstandigheden en kansen voor inwoners.

Bibliotheken verbinden mensen en gemeenschappen

> *"Je komt binnen op taal en je gaat met IDO de deur weer uit."*
> - Irene van Heerde, directeur bestuurder ai. Bibliotheek Amstelland

Het vermogen om goed te kunnen samenwerken is de belangrijkste kwaliteit die een toekomstgerichte bibliotheek moet hebben. Door een toename van vragen zal de bibliotheek zich ook steeds meer moeten specialiseren op onderdelen. De voornaamste inspanning is het creëren van een netwerk om op al deze vragen adequaat te kunnen reageren. De impact van laaggeletterdheid binnen het sociaal domein, werk, eenzaamheid, armoede, gezondheid en welzijn zijn bijvoorbeeld nauw met elkaar verbonden. De bibliotheek organiseert regelmatige bijeenkomsten en activiteiten zoals leesclubs, creatieve workshops, en spelletjesmiddagen om mensen samen te brengen en sociale interactie te bevorderen.

Leesvaardigheid zal vanuit de overheid daarom steeds meer aandacht krijgen. Daarom vraagt de gemeente als opdrachtgever en subsidieverstrekker van de bibliotheek nadrukkelijk om samenwerking met organisaties als Participe Amstelland en VluchtelingenWerk Nederland en Cultuurpunt. Hierin is zeker ook een wijkgerichte aanpak van groot belang want elke wijk kent zijn eigen problematiek.

Laaggeletterdheid heeft niet alleen gevolgen voor het lezen, rekenen en schrijven, maar heeft ook grote impact op de gezondheid, financiën en welzijn van mensen. Het vergroten van digitale- en basisvaardigheden is een rode draad in het aanbod binnen de bibliotheek en binnen het Taalhuis. Voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven is het een extra grote uitdaging om rekeningen te begrijpen, toeslagen aan te vragen en de administratie bij te houden. Er lopen al tal van samenwerkingen en initiatieven met het sociaal domein zoals IDO, trainingen, spreekuren, Taalhuis en Taalcafé. Kindervoorstellingen, boekenweeklezing vol, ouderenochtend en meer culturele programma's zoals exposities en theatervoorstellingen zijn in de bibliotheek vaak een succes.

MEERJARENPLAN

De meerjarenvisie van de Bibliotheek Amstelland voor 2024-2027 richt zich op het bevorderen van leesvaardigheid, persoonlijke ontwikkeling en sociale cohesie in de regio. De bibliotheek wil een plek zijn waar iedereen toegang heeft tot kennis, cultuur en creatieve expressie, met bijzondere aandacht voor jongeren, digitale geletterdheid en inclusie. Ze stimuleert samenwerking met lokale partners om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken, zoals eenzaamheid en laaggeletterdheid, en richt zich ook op duurzaamheid en innovatie in hun aanbod en diensten.

COMMUNITY LIBRARIAN

Extra kans voor de bibliotheek de komende jaren is de community librarian. Een relatief nieuwe term ofwel een ander vorm voor het beroep van de 'bibliothecaris' nu de rol van de bibliotheek veranderd. Zoals beschreven heeft de bibliotheek heeft zich de laatste jaren van 'boeken-uitleeninstituut' veranderd in een brede maatschappelijke bibliotheek. Dat betekent dat niet het uitlenen van boeken maar de vraag het uitgangspunt is. De bibliothecaris van nu moet niet alleen mensen kunnen informeren, maar ze ook inspireren en met elkaar in verbinding brengen om ontmoetingen mogelijk te maken. Een nieuw vak, waarin netwerken een grote rol speelt. Dit nieuwe bibliotheek- en bibliothecarisconcept is bedacht door de Amerikaanse bibliotheekinnovator David Lankes[3]. Door gesprekken te voeren kan deze persoon verbindingen leggen tussen de collectie en actuele gebeurtenissen en thema's die in de gemeente spelen. De community librarian legt contact met (nieuwe) partners uit het netwerk van de bibliotheek en neemt initiatief tot gezamenlijke activiteiten. Dit concept kan ook worden toegepast in bibliotheken zoals die in Aalsmeer en de pop- up locatie in Kudelstaart, om de nieuwe rol van de bibliotheek te versterken.

De gemeente Aalsmeer wil lokale ambities verbinden met haar agenda door de maatschappelijke waarde van de bibliotheek te benadrukken, zoals beschreven in de Nota 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken' (2024-2027). De opdracht aan de bibliotheek omvat vier pijlers:

1. Toegang tot kennis en informatie: het aanbieden van diverse bronnen en materialen, zowel fysiek als digitaal.
2. Cultuur en gemeenschap: fungeren als cultureel centrum en aanpakken van maatschappelijke kwesties zoals eenzaamheid en dementie.
3. Educatie en een leven lang leren: creëren van een leeromgeving voor alle leeftijden en vaardigheden met programma's gericht op leesbevordering, mediawijsheid, digitale vaardigheden en taalondersteuning.
4. Digitale inclusie: het verminderen van de digitale kloof door toegang te bieden tot moderne technologieën en het organiseren van trainingen om digitale vaardigheden te verbeteren.

Door deze pijlers wil de bibliotheek bijdragen aan het welzijn en de ontwikkeling van alle inwoners, met speciale aandacht voor samenwerkingen met lokale partners in zorg, onderwijs, welzijn en cultuur. Dit omvat ook gerichte initiatieven om laaggeletterdheid aan te pakken, een probleem dat verregaande gevolgen heeft voor de gezondheid, financiën en welzijn van mensen.

De bibliotheek vertaalt de gemeentelijke agenda in concrete activiteiten en werkt als belangrijke uitvoerder en verbinder van het cultureel-maatschappelijke veld. Dit wordt versterkt door de rol van een community librarian die niet alleen mensen informeert, maar ook inspireert en verbindt. Deze nieuwe rol speelt in op de veranderende functie van de bibliotheek, waarbij de focus ligt op netwerken en samenwerking met nieuwe partners om samen activiteiten te initiëren.

3 Lankes schreef drie belangrijke boeken over vernieuwing in de bibliotheeksector: The Atlas of New Librarianship (2011), Expect More: demanding better libraries for today's complex world (2012) en The New Librarianship Field Guide (2016).

5 Toekomstperspectief

De gemeente heeft met De Oude Veiling een levendige culturele ontmoetingsplek voor ogen. Ondanks de inspanningen en mede door de gevolgen van COVID-19 is de Veiling nog niet helemaal de culturele hotspot die de gemeente voor ogen heeft. Er mist levendigheid en bezoekersaantallen blijven achter. Dit heeft ook invloed op het bereik van de bibliotheek.

Als het gaat om het creëren van meer toeloop in De Oude Veiling, dan heeft de bibliotheek baat bij een toename van het aantal bezoekers. Het organiseren van meer activiteiten heeft namelijk een grotere impact op het stimuleren van lezen. Meer toeloop en uitstraling van het gebouw wordt doorgaans bereikt door meer samenwerking. Dit vergt niet alleen meer coördinatie en samenwerking tussen organisaties met verschillende belangen en doelgroepen maar ook het opstellen van een gezamenlijke agenda en het vrijmaken of her beschikken van middelen. In de Uitvoeringsnota van het Sociaal Domein wordt Cultuurpunt genoemd als de partij die een coördinerende rol op zich zou moeten nemen om de samenwerking met andere kunst- en cultuurpartners te bevorderen. Cultuurpunt kan als zo fungeren als verbindende factor binnen De Oude Veiling. Als coördinator kan ze de samenwerking met andere belangrijke spelers optimaliseren en aanjagen zoals Cultuur Aalsmeer (KCA), het Flower Art Museum, de Historische Tuin, erfgoedlocaties, Radio Aalsmeer en de bibliotheek zelf.

LANGERE TERMIJN

Om De Oude Veiling als geheel aantrekkelijker te maken en een bruisende culturele ontmoetingsplaats te creëren, zijn bredere inspanningen nodig die het concept van een toegankelijke culturele huiskamer ondersteunen. Ook de uitstraling van de bibliotheek zelf kan bijvoorbeeld worden verbeterd door middel van aangepaste verlichting, indeling en faciliteiten, waardoor meer mensen worden aangetrokken om er bijvoorbeeld te lezen of te studeren.

> *“Wat gebeurt er veel in de bieb! Ik had altijd het idee dat het stoffig was, maar dat is helemaal niet zo. Cool!”*
> - Dylan, bibliotheekbezoeker

De locatie waar de bieb is gevestigd speelt ook een belangrijke rol in de zichtbaarheid en het bereik van de bibliotheek. Als we kijken naar de vier pijlers van de opdracht richting de bibliotheek dan stelt dat niet alleen eisen aan de inhoudelijke opdracht maar impliciet ook aan de fysieke omgeving van de bibliotheek. Een vraag die we ons kunnen stellen is of de ambitie van een moderne en inclusieve bibliotheek op termijn past in de huidige locatie en bij situatie in De Oude Veiling. Wanneer je kijkt naar de functies van een bibliotheek en waar ze in de toekomst naar toe wil, vraagt dit om een openbaar gebouw met flexibele ruimtes. Deze ruimtes kunnen variëren van een gezellig café tot werkplekken, van een plek om boeken te lenen tot een expositieruimte.

De afgelopen jaren ondergingen verschillende bibliotheken in ons land een transformatie. Waar ze voorheen in een pand zaten dat voornamelijk fungeerde als plek om boeken te lenen, huizen ze nu in gebouwen die ook plek bieden voor andere culturele functies. Uithoorn, Vugt, LocHal en Forum en ook bijvoorbeeld OBA Oosterdok, zijn goede voorbeelden waar het gebouw een grote uitstraling en een belangrijke rol speelt in de beleving en het aantrekken van bezoekers en partners.

Op deze verschillende locaties zijn bibliotheken gehuisvest in vaak iconische en industriële gebouwen, al dan niet met diverse partners en met aanpasbare ruimtes. Wat al deze locaties gemeen hebben, is dat ze gemakkelijk te vinden zijn en een open uitstraling hebben. 'Bibliotheken die onderdeel zijn geworden van een gebouw met meerdere culturele functies, trekken veel meer bezoekers' blijkt uit een recent onderzoek van Berenschot[4].

SYNERGIE KERKENVISIE EN BIBLIOTHEKEN

Veel kerkgebouwen worden steeds minder gebruikt voor religieuze doeleinden vanwege dalende kerkbezoeken, zo ook in Aalsmeer.
In de kerkenvisie stellen gemeentes, kerkelijke gemeenten en andere betrokken partijen een toekomst voor het (maatschappelijk) gebruik en behoud van kerkgebouwen. Een van de mogelijke herbestemmingen voor kerkgebouwen is het vestigen van een bibliotheek. Het verdient de aanbeveling in een volgende collegeperiode na te gaan of de bibliotheek en De Oude Veiling elkaar dan nog voldoende versterken.

4 *https://www-consultancy-nl.cdn.ampproject.org/c/s/www.consultancy.nl/nieuws/amp/52305/berenschot-getransformeerde-bibliotheken-trekken-veel-meer-bezoekers*

6 Hoe evalueren we de bibliotheek?

Het evalueren van het werk van een bibliotheek wordt door gemeenten op verschillende manieren gedaan en is afhankelijk van de doelstellingen, de behoeften van de gemeente en de beschikbare middelen. De criteria die wij als gemeente Aalsmeer willen gebruiken bij evaluatie in afstemming met de bibliotheek zijn:

1. Kwaliteit van de diensten:
- Gebruikersonderzoeken: regelmatige enquêtes en feedback van bibliotheek-gebruikers om de tevredenheid en behoeften te meten.
- Collectie en inhoud: evaluatie van de diversiteit, actualiteit en relevantie van de bibliotheekcollectie

2. Bezoekersaantallen en gebruik:
- Statistieken van bezoekers: analyse van het aantal bezoekers per dag, maand en jaar en in vergelijking met voorgaande periodes.
- Uitleningen: aantal uitgeleende materialen en digitale uitleningen.
- Evenementen en programma's: deelname aan bibliotheekactiviteiten.

3. Impact op de gemeenschap:
- De resultaten uit de jaarlijkse evaluatie van de samenwerkingen met de scholen.

4. Toegankelijkheid en inclusie:
- Verbeteracties op het gebied van toegankelijkheid en inclusie (controle via jaarplan/jaarverslag).

5. Strategische doelen en prestaties:
- Doelstellingen: beoordeling van de mate waarin de bibliotheek haar strategische doelen en missie realiseert. Dit is onderdeel van het jaarverslag van de bibliotheek.
- **Prestatie-indicatoren*:** gebruik van specifieke, meetbare indicatoren om de prestaties van de bibliotheek te evalueren. Dit is onderdeel van het jaarverslag van de bibliotheek.

6. Innovatie en toekomstbestendigheid
- Technologische vooruitgang: mate waarin de bibliotheek innoveert en gebruik maakt van nieuwe technologieën om de dienstverlening te verbeteren.
- Flexibiliteit en aanpassing: het vermogen van de bibliotheek om zich aan te passen aan veranderende behoeften en trends in de samenleving en technologie.

7. Strategische doelen en prestaties
- Doelstellingen: beoordeling van de mate waarin de bibliotheek haar strategische doelen en missie realiseert.
- Prestatie-indicatoren: gebruik van specifieke, meetbare indicatoren om de prestaties van de bibliotheek te evalueren.

Daarnaast levert de bibliotheek, zoals genoemd in de Strategienota Sociaal Domein 2024-2027, jaarlijks de volgende cijfers aan:

1. Het aantal bezoekers van de bibliotheek in Aalsmeer.
2. Het percentage kinderen met plezier in lezen (Monitor leesplezier).

Deze cijfers nemen we jaarlijks op in de P&C documenten.

In het vierde kwartaal van 2025 evalueren we in samenwerking met de bibliotheek de voortgang. Daarnaast monitoren we jaarlijks een deel van de criteria via het jaarverslag van de bibliotheek.

* Prestatie-indicatoren Bibliotheek Amstelland en Gemeente Aalsmeer

1. De Bibliotheek Amstelland draagt bij aan de realisatie van een geletterde samenleving.

Dit doen we door:
a. Met alle scholen in Aalsmeer en Kudelstaart samen te werken.
b. Mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie aan te bieden.

2. De Bibliotheek Amstelland draagt bij aan de informatiesamenleving.

Dit doen we door:
a. Minimaal 25 keer per jaar trainingen voor volwassenen aan te bieden om hun digitale vaardigheden te verbeteren.
b. Gedurende openingstijden het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) aan te bieden.

3. De Bibliotheek Amstelland stimuleert inwoners om zich gedurende hun hele levensloop te blijven ontwikkelen.

Dit doen we door:
a. Het organiseren van jaarlijks minimaal 5 bijeenkomsten ter ontmoeting en debat.
b. Jaarlijks minimaal 5 activiteiten voor volwassenen te organiseren waar volwassenen kennis op kunnen doen op het gebied van kunst en cultuur, (lokale) geschiedenis, literatuur en vrijetijdsbesteding.

4. De Bibliotheek Amstelland verankert diversiteit en inclusie in hun activiteiten en beleid.

Dit doen we door:
a. Het organiseren van jaarlijks minimaal 5 bijeenkomsten ter ontmoeting en debat.
b. In minimaal 50% van de aangeboden activiteiten diversiteit en inclusie te verankeren

5. De Bibliotheek Amstelland omarmt digitale innovaties en onderzoekt mogelijkheden tot digitalisering.

Dit doen we door:
a. Te onderzoeken of een digitale vestiging mogelijk is.
b. Minimaal 1 keer per jaar een klanttevredenheidsonderzoek te doen naar informatievoorziening waarbij de Bibliotheek Amstelland minimaal een voldoende (6+) scoort.

6. De Bibliotheek Amstelland realiseert voor Gemeente Aalsmeer een wendbare organisatie.

Dit doen we door:
a. Inzet personeel
b. Stevige IT infrastructuur
c. Financieel gezonde organisatie

Btw-verhoging: voor boekverkopers heeft de verhoging tot gevolg dat er circa 4 miljoen minder boeken worden verkocht, in totaal 9,4% minder afzet van boeken. Dit in combinatie met de terugloop van ingeschreven gebruikers van openbare bibliotheken versterkt de btw-verhoging de ontlezing. Bij de bibliotheek Amstelland heeft deze maatregel ook impact op de leden. De bibliotheek hoopt dit met gratis en boetevrij lenen t/m 2026 deels te compenseren.[5]

5 De inkomsten en daling in leden zal qua geld elkaar opheffen maar heeft dus zeker impact op de leden. We hopen dit met gratis en boetevrij lenen tm 26 jaar deels te compenseren

7 Financiën

In de meerjarige subsidieovereenkomst legt de gemeente afspraken vast met de bibliotheek over doelstellingen ten aanzien van gebruik, uitleningen, raadplegingen en/of activiteiten. Op dit moment worden de financiën voor de bibliotheek in Aalsmeer geregeld door middel van subsidies en budgetallocaties vanuit de gemeente Aalsmeer. Deze subsidies en budgetten worden vastgesteld binnen het kader van de gemeentelijke begroting. De gemeente Aalsmeer wijst jaarlijks een budget toe aan de bibliotheek voor haar operationele kosten, waaronder personeelskosten, aanschaf van materialen, onderhoud van faciliteiten en eventuele andere, lopende uitgaven.

De jaarlijkse exploitatiesubsidie bedraagt voor het jaar 2024 €539.582,40

Daarnaast worden er specifieke afspraken gemaakt tussen de bibliotheek en de gemeente over extra financiering voor bepaalde projecten, programma's of initiatieven die de bibliotheek uitvoert. Deze afspraken kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op uitbreiding van diensten, samenwerkingen met andere organisaties, of specifieke programma's gericht op het bereiken van bepaalde doelgroepen.

Op dit moment lopen er de volgende aanvullende subsidiestromen:

- Subsidie Digitaal & Data gedreven werken: €10.350,-
- Subsidie Informatiepunt Digitale Overheid (SPUK IDO): €32.185,-
- Subsidie Boekstartcoach: €12.500,-

Exacte financiële regelingen tussen de gemeente Aalsmeer en de bibliotheek kunnen variëren afhankelijk van lokale omstandigheden, beleidsbeslissingen en de beschikbare financiële middelen. In sommige gevallen kan de bibliotheek ook andere financieringsbronnen aanboren, zoals subsidies van provinciale of nationale overheden, donaties van particulieren of sponsoring door bedrijven.

Vanaf 2026 is er een wettelijke zorgplicht. De gemeente ontvangt hiervoor gedurende 2025 en 2026 een decentralisatie-uitkering boven op de gelden vanuit het gemeentefonds. Vanaf 2027 lopen deze geldstromen niet meer via een decentralisatie-uitkering maar via het gemeentefonds om in de zorgplicht te voorzien. Daarnaast heeft Aalsmeer ter voorbereiding twee SPUK aanvragen gedaan en toegezegd gekregen: een ter versteviging van de bibliotheek in de Oude Veiling en voor een mobiele/pop-up vestiging van bibliotheek Amstelland in Kudelstaart.

In de eerste SPUK gaat het onder meer om verruiming van de openingsuren van bibliotheek in de Oude Veiling van 32 naar 42 uur per week. Dit stelt de bibliotheek in staat om bv meer IDO-vragen te beantwoorden (Informatiepunt Digitale Overheid – nu al een wettelijke verplichting voor de gemeente) en de programmering uit te breiden. Daarnaast om de ruimte geschikter te maken voor privacygevoelige vragen vanwege IDO en de zogenoemde 'third space'. De tweede SPUK voor een mobiele/ verplaatsbare vestiging in Kudelstaart, kan worden ingevuld. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld een bibliobus of zo mogelijk een mobiele vesting op locatie bij de betrokken partners.

De gemeentelijke cofinanciering van 20% dekt Aalsmeer binnen de begroting en CUP-middelen voor kunst en cultuur voor 2024. Met deze extra inzet kan Aalsmeer zich voorbereiden op de wettelijke verplichting vanaf 1-1-2025 met als doel een (blijvend) sterke bibliotheek voorziening voor Aalsmeer (en Kudelstaart) door het samen met bibliotheek Amstelland voorbereiden op de gemeentelijke zorgplicht bibliotheken die vanaf 1-1-2025 gaat gelden.

Bijlage 1: Toelichting Persona's

totaal aantal gezinnen	
Gezinnen voor leesbevordering	
	Krap met kids
	Krap met pubers
	Jonge huurgezinnen
	Gevorderde huurgezinnen
	Modaal met peuters
	Modaal met kids
	Modaal met pubers

Ambitieuze gezinnen	
	Stadse Koopgezinnen
	Grootstedelijke gezinsdrukte
	Buitenleven met kinderen
	Carrièremakers met peuters
	Carrièremakers met kids
	Jonge succesgezinnen
	Carrièremakers met pubers
	Exclusief gezinsleven

Mee blijven doen	
	Krap en ongebonden
	Krap en op leeftijd
	Middelbare buurthuurders
	Middelbare appartementshuurders
	Eenvoudige buurtkopers
	Eenvoudig buitenleven

Actieve 50+-ers	
	Middelbaar en modaal
	Modaal met schoolverlaters
	Buitenleven met schoolverlaters
	Weids buitenleven
	Succesvol buitenleven
	Carrièremakers met schoolverlaters
	Gevorderde succesgezinnen
	Werken en genieten
	Stadse cultuurgenieters
	Comfortabele appartementsgenieters
	Succesvolle levensgenieters
	Exclusief stadsleven
	Exclusieve elite
	Exclusieve senioren

Bescheiden ouderen	
	Jonge rijtjessenioren
	Tevreden appartementssenioren
	Oude rijtjessenioren
	Sobere appartementssenioren
	Alledaags en afbouwend
	Comfortabel en alledaags
	Eenvoudig en alledaags
	Alledaagse appartementsbezitters
	Alledaagse ouderen
	Ouder buitenleven

Jong en vrij	
	Starters zonder centen
	Vliegende starters
	Carrière starters
	Kopende starters
	Beginnende appartementshuurders
	Single buurthuurders
	Beginnende stadskopers
	Hip en stads
	Gevestigde stedelingen
	Jong en modaal
	Jonger buitenleven
	Carrièremakers zonder kids
	Jong en exclusief

Bijlage 2: SPUK middelen

De inkomsten (SPUK-middelen in verhouding tot de eigen bijdragen) en uitgaven hieruit zijn als volgt:

Incidenteel 2024/2025	Inkomsten	Kosten
Bibliotheek in de Oude Veiling SPUK voor versterking bibliotheek in De Oude Veiling	220.000	
Bijdrage vanuit de gemeente (cofinanciering 20%)	55.000	
Versterken bibliotheekfunctie in De Oude Veiling (personeel, huisvesting, automatisering, etc.)		275.000
Totaal	**275.000**	**275.000**

Bibliotheek in Kudelstaart	Inkomsten	Kosten
SPUK voor mobiele/verplaatsbare vestiging Kudelstaart	60.000	
Bijdrage vanuit de gemeente (cofinanciering 20%)	15.000	
Mobiele/verplaatsbare vestiging Kudelstaart		75.000
Totaal	**75.000**	**75.000**

Structureel (2026 e.v.)	Inkomsten	Kosten
Rijksmiddelen voor zorgplicht (in gemeentefonds)	124.500	
Versterken bibliotheekfunctie in De Oude Veiling		20.000
Mobiele/verplaatsbare vestiging Kudelstaart (personeel, huisvesting, automatisering, etc.)		78.500
Uitbreiding van programmer		26.000
Totaal	**124.500**	**124.500**

De kosten voor de incidentele bijdrage in 2024/2025 vanuit de gemeente zijn als volgt te dekken:
De cofinanciering van € 55.000 ten behoeve van de versteviging van de bibliotheek in de Oude Veiling dekken we binnen de reguliere begroting en cup middelen 2024 en/of 2025 voor Kunst en Cultuur.
De cofinanciering van € 15.000 ten behoeve van het pop-up experiment Kudelstaart dekken we uit de middelen die voor een bibliotheek Kudelstaart in het CUP zijn opgenomen.